

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Силабус курсу
«ОСНОВИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ТА АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»

Обсяг	4 кредити ЄКТС / 120 годин
Семестр, Рік	семестр 7, рік навчання - IV
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Тригуб Валентина Іванівна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру; Тортік Микола Йосипович, кандидат географічних наук, доцент, професор кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру.
Контактний телефон	(067)9362321, (093)8529968
Е-mail:	grunt.ggf@onu.edu.ua, v.trigub07@gmail.com
Робоче місце	геолого-географічний факультет, кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру (каб. 63, 64)
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком роботи викладачів Онлайн-консультації: телефон, ZOOM.

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом.

Інші види комунікації: група в Viber, консультації за розкладом

e-mail: geotourism@onu.edu.ua

телефон: (067)9362321, (093)8529968.

соціальні мережі: Viber

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення дисципліни є вивчення землеробства як науки, що вивчає загальні прийоми вирощування сільськогосподарських культур, розробляє способи найбільш раціонального, екологічного, технологічного і економічно обґрунтованого використання землі, підвищення і відтворення родючості ґрунту для збільшення врожайності сільськогосподарських культур; вивчає сукупність суспільно-виробничих відносин у с/г, характер прояву та економічність сучасних форм господарювання в умовах ринкових відносин.

Пререквізити курсу: лекційний курс та практичні заняття з курсу "Основи с/г виробництва та аграрної економіки" викладається після засвоєння студентами наступних дисциплін: «Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів», «Біогеографія з основами екології», «Правове регулювання природокористування», «Економіка природокористування» та ін.

Постреквізити навчальної дисципліни.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення зазначеної навчальної дисципліни: «Управління ґрунтово-земельними ресурсами», «Меліоративне ґрунтознавство», «Правові основи використання ґрунтово-земельних ресурсів», «Агроекологія та екологічні функції ґрунтів», «Біопродуктивність ґрунтів» та ін.

Мет а курсу – надати уявлення про основні теоретичні положення наукового землеробства та рослинництва, практичні прийоми підвищення ефективної родючості ґрунтів і врожайності сільськогосподарських культур. Ознайомити студентів із закономірностями раціональної організації і ведення с/г виробництва в аграрних формуваннях, розвитку сільського господарства, формування АПК в умовах ринкової економіки, дослідженні способів поєднання праці із засобами виробництва, що сприяє підвищенню його ефективності.

Завдання дисципліни: - дати визначення термінів, що використовуються в науковій дисципліні; ознайомити студентів з факторами життя рослин і законами землеробства; усвідомити виключну роль застосування комплексу заходів по боротьбі з бур'янами та особливу роль сівозмін в системі заходів по підвищенню родючості ґрунтів і врожайності с/г культур; дати уявлення про поняття систем землеробства, їх історичний розвиток і складові частини (ланки) сучасних систем; дати характеристику біологічних особливостей основних с/г культур, їх значення в народному господарстві, ареали розповсюдження і особливості вирощування; ознайомити з чинним законодавством, що регулює земельні відносини та ресурси; усвідомити роль с/г в структурі агропромислового комплексу України; дати уявлення про пошук шляхів найефективнішого використання земельних, трудових і матеріально-технічних ресурсів в с/г; ознайомити з економічними і правовими засадами підприємництва в с/г; знати економіко-правові засади функціонування різних с/г підприємств та форм господарювання; вміти обґрунтовувати шляхи організаційно-господарського зміцнення підприємств, узагальненні нових явищ в організації і плануванні виробництва.

Очікувані результати. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати: роль с/г в структурі агропромислового комплексу України; прийоми основного і поверхневого обробітків ґрунту; основні види бур'янів і їх шкідливу дію на розвиток культурних рослин; основні заходи по боротьбі з бур'янами; характеристику попередників с/г культур; морфологічні особливості основних польових культур і технологію їх вирощування; визначення термінів, що використовуються в науковій дисципліні; чинне законодавство, що регулює земельні відносини та ресурси; роль с/г в структурі агропромислового комплексу України; економіко-правові засади функціонування різних с/г підприємств та форм господарювання; економічні і правові засади підприємництва в с/г; суть і методику визначення ресурсного потенціалу сільського господарства та його ефективності; основні закономірності інтенсивного розвитку сільського господарства; виробничо-економічні особливості ефективного розвитку сільськогосподарських галузей;

вміти: оцінювати вплив космічних і земних факторів на ріст і розвиток рослин; показувати тісний взаємозв'язок законів землеробства; правильно складати схеми сівозмін для різних природних зон з урахуванням спеціалізації виробництва; правильно формулювати основні задачі зональних систем землеробства з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов території; користуватися збірниками нормативно-правових актів, науково-практичними коментарями до законодавчих актів, а також довідковими матеріалами, статистичними даними та іншими джерелами щодо тематики наукової дисципліни; застосовувати набуті знання і навички в процесі вирішення практичних ситуацій.

ОПИС КУРСУ

Методи і форми навчання:

Курс буде викладений у формі лекцій (34 год.) і практичних занять (20 год.). На самостійну роботу студентів відводиться 66 год. Загальний обсяг дисципліни - 120 год, що становить 4,0 кредитів ЄКТС.

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення навчальної дисципліни. Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація презентацій); практичні (практичні роботи); робота з навчальним посібником (під керівництвом викладача) та самостійна робота студентів.

Зміст навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Основи загального землеробства

Тема 1. Зміст загального землеробства.

Тема 2. Фактори життя рослин і закони землеробства.

Тема 3. Родючість і окультуреність ґрунтів.

Тема 4. Бур'яни і міри боротьби з ними.

Тема 5. Наукові основи обробітку ґрунту.

Тема 6. Сівозміни. Системи землеробства.

Змістовий модуль 2. Основи рослинництва.

Тема 7. Загальні питання рослинництва.

Тема 8. Насіння і сівба.

Тема 9. Біологічні особливості, технологія вирощування основних с/г культур.

Змістовий модуль 3. Сільське господарство в системі галузей економіки України та його особливості. Економіко-правові умови функціонування сучасних с/г підприємств і об'єднань.

Тема 10. Предмет, методи та завдання науки і дисципліни. Агропромисловий комплекс України (АПК).

Тема 11. Сучасні с/г підприємства і об'єднання.

Тема 12. Економіко-правові засади функціонування фермерських господарств. Тема 13. Економіко-правові засади функціонування особистих селянських господарств населення.

Змістовий модуль 4. Ресурсний потенціал с/г. Ринкові механізми господарювання в с/г. Економічні і правові засади підприємництва.

Тема 14. Ресурсний потенціал с/г. Земельні ресурси та їх використання.

Тема 15. Трудові ресурси сільського господарства.

Тема 16. Елементи ринкового механізму господарювання. Маркетингова політика аграрних підприємств.

Тема 17. Підприємництво як вид економічної діяльності. Економічні і правові засади підприємництва.

Перелік основної рекомендованої літератури

для змістових модулів 1 і 2:

1. Герасько Т.В. Еколого-біологічне (органічне) рослинництво. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2013. 124 с.
2. Гудзь В.П., Примака І.Д., Будьоний Ю.В., Танчик С.П. Землеробство : Підручник / за ред. В. П. Гудзя. К.: Центр учбової літератури, 2010. 464 с.
3. Землеробство: Підручник / за ред. В.О. Єщенко. Вища освіта, 2013. 336 с.
4. Землеробство: Підручник / за ред. І. Д. Примака. К., 2020. 578 с.
5. Лозовіцький П.С. Основи землеробства та рослинництва. Книга 1. Землеробство. Навчальний посібник. К., 2010. 268 с.
6. Лозовіцький П.С. Основи землеробства та рослинництва. Книга 2. Рослинництво: Посібник для вищих учбових закладів. К. 2010. 268 с.
7. Механічний обробіток ґрунту: історія, теорія, практика / за ред. І. Д. Примака. К., 2019. 428 с.
8. Наукові основи управління бур'яновим компонентом агрофітоценозів України: навчальний посібник./ за ред. І. Д. Примака. Вінниця : ТВОРИ, 2021. 448 с.
9. Сівозміни: Підручник / за ред. І. Д. Примака. К., 2019. 365 с.

10. Харченко О.В., Міщенко Ю.Г., Масик І.М. [та ін.]. Агроекономічне та екологічне обґрунтуванням сівозміни: монографія. 2015. 69 с.
11. Фурман В.М., Троцюк В.С., Ковальчук Н.С. Землеробство: навчальний посібник. Рівне: НУВГП. 2015. 357 с.

для змістових модулів 3 і 4:

1. Андрійчук В.Г., Сас І.С. Концентрація в аграрній сфері економіки: проблемні аспекти : Монографія. Київ: КНЕУ, 2017. 303 с.
2. Гуроров О.І., Шарко І.О. Оцінка земель і ресурсного потенціалу в сільському господарстві: теоретичні та практичні підходи : монографія. Харків: «Точка», 2012. 255 с.
3. Рогач С.М., Гуцул Т.А., Ільків Л.А. Економіка природокористування: Підручник /. За ред. д-ра. екон. наук, проф., Рогач С.М.. К.: КОМПРИНТ. 2017. 512с.
4. Рогач С.М., Суліма Н.М., Гуцул Т.А., Ільків Л.А, Ярема Л.В. Економіка сільського господарства: Навчальний посібник. Київ: ЦП "Компринт", 2020. 546 с.
5. Рогач С.М., Суліма Н.М., Гуцул Т.А. Економіка підприємств (в схемах і таблицях). Навчальний посібник. Київ: ЦП "Компринт", 2017. 510 с.
6. Тригуб В.І., Тортник М.Й. Основи сільськогосподарського виробництва та аграрної економіки: навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс. 2021. 110 с.
7. Харічков С.К., Купінець Л.Є., Садченко Е.В., Рассадникова С.І. Сучасні тенденції формування екологічної інфраструктури природокористування: монографія; за ред. С. К. Харічкова. Одеса: НАН України, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень, 2012. 356 с.
8. Шубравська О.В., Молдован Л.В., Пасхавер Б.Й. Інноваційні трансформації аграрного сектора економіки : монографія; за ред. д-ра екон. наук О. В. Шубравської ; НАН України, Ін-т екон. та прогнозув. К., 2012. 496 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання практичних занять та виконання індивідуальних завдань

Форми і методи підсумкового контролю: підсумковий контроль - письмовий іспит.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточний контроль				Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4		
T1-T6	T7-T9	T10-T13	T14-T17	20	100
20	20	20	20		

T1, T2 ... T17 – теми змістових модулів

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для іспиту (60) допускається виконання індивідуального завдання за темами лекційних, практичних занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота студентів.

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді колоквиумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студентів систематичної самостійної роботи.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої

максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний лист). Підсумковий контроль здійснюється в аудиторії, у разі відсутності або низького результату перескладається одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. У разі недотримання політики щодо дедлайнів та перескладання контрольні заходи вважаються не зданими

Політика щодо академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятним у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо).

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання поточного та підсумкового контролю; повторне проходження оцінювання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо).

Політика щодо відвідування: відвідування лекцій – вільне, семінарських занять – обов'язкове, запізнення не бажані. Бали за відвідування занять не нараховуються.

Мобільні пристрої: Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки семінарських завдань в процесі заняття з дозволу викладача.